

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Кваліфікаційна наукова праця
на правах рукопису

ФЕДОРИШИН ІГОР ЯРОСЛАВОВИЧ

УДК 94(477):(477.86) “1920 – 1930”

ДИСЕРТАЦІЯ

УКРАЇНСЬКІ КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНИЦЬКІ ТА МОЛОДІЖНІ
ТОВАРИСТВА ТОВМАЧЧИНИ В 1920–1930-Х РР.

Спеціальність 032 «Історія та археологія»

Подається на здобуття наукового ступеня
доктора філософії з галузі знань 03 Гуманітарні науки

Дисертація містить результати власних досліджень. Використання ідей,
результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

_____ І. Я. Федоришин

Науковий керівник:
Королько Андрій Зіновійович,
кандидат історичних наук, доцент

Івано-Франківськ – 2021

АНОТАЦІЯ

Федоришин І. Я. Українські культурно-просвітницькі та молодіжні товариства Товмаччини в 1920–1930-х рр. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 03 Гуманітарні науки за спеціальністю 032 «Історія та археологія». – Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника МОН України, Івано-Франківськ, 2021.

Дисертаційна робота присвячена актуальній темі, оскільки з часу відновлення незалежності України посилився інтерес до вивчення мікроісторії, зокрема культурно-просвітницького та молодіжного рухів 1920–1930-х рр. Протягом цього періоду відновлено не лише стару, а й створено нову мережу культурно-просвітницьких і молодіжних організацій: «Просвіта», «Товариство ім. М. Качковського», «Рідна школа», «Союз українок», «Сокіл», «Січ», «Пласт», «Луг», «Каменярі», «Орли – КАУМ». Саме ці товариства зуміли об'єднати в собі національно свідому частину українського суспільства, яке за два десятиліття викристалізувалося в реальну потугу, що впливала на розвиток української освіти, культури, фізичного виховання і навіть певною мірою на формування політичної думки в Східній Галичині.

Проаналізовано діяльність філій та читалень товариства «Просвіта». Упродовж 1920-х рр. відновлено просвітянські філії в м. Товмач (1921 р.), м. Тисмениця (1924 р.), м. Отинія (1928 р.). Основними завданнями філій стало надання інформаційної, методичної і практичної допомоги щодо відновлення колишніх та заснування нових читалень, народних домів, бібліотек, нагляд за їхньою діяльністю, організація просвітницької і культурно-мистецької роботи в населених пунктах повіту. До 1925 р. товмацька філія відновила 93 %, тисменицька – 88 % довоєнних читалень. Найактивніші осередки товариства «Просвіта» знаходилися у Товмацькому та Тисменицькому філіальних округах, найменш діяльні – в Отинійському філіальному окрузі. Головними напрямками роботи читалень «Просвіти» Товмаччини були: просвітництво (організація освітніх курсів і гуртків самоосвіти), розвиток бібліотечної мережі та

культурно-мистецька діяльність (створення аматорських драматичних і хорових колективів).

Показано громадсько-просвітницьку роботу осередків «Товариства імені Михайла Качковського». Після лихоліть Першої світової і польсько-української війн (1914–1919 рр.) процес відродження цього москвофільського товариства проходив дуже повільно. На Товмаччині з 13 довоєнних осередків свою діяльність відновили тільки чотири. Практична робота читалень ім. М. Качковського полягала в проведенні різних свят, забав, танцювальних вечорів, товариських ігор, влаштування днів «руської» культури, вшанування російських письменників, постановок аматорських драматичних вистав, організацію самоосвітніх, театральних, хорових кружків, освітніх курсів і лекцій. Члени «Товариства ім. М. Качковського» не співпрацювали жодним чином з іншими українськими культурно-просвітницькими й молодіжними організаціями.

Відображено культурно-освітню працю філій і кружків «Рідної школи». На Товмаччині осередки товариства «Рідна школа» почали активно створюватися в середині 1920-х – першій половині 1930-х рр. В умовах польської окупаційної політики робота осередків була спрямована на збереження української мови, історії, культури, ведення та утримання приватних гімназій, шкіл, дитячих садків у літній період, збирання пожертв на власні й інші освітні потреби, проведення свят і забав для молоді та дітвори, концертів на пошанування видатних українських діячів тощо. Перед початком Другої світової війни на Товмаччині функціонувало 39 осередків «Рідної школи», що налічували понад 1500 членів.

Незважаючи на те що культурно-просвітницькі товариства «Просвіта», «Рідна школа» декларували свою аполітичність, їхні місцеві осередки часто перебували під впливом українських політичних партій: УСРП, УНДО, ОУН, КПЗУ, «Сель-Роб». Виняток становило «Товариство ім. М. Качковського», яке через свою непопулярність практично не цікавило жодну з політичних партій.

Охарактеризовано руханково-протипожежну та національно-просвітницьку роботу сокільських «гнізд». На Товмаччині відновлення

сокільських «гнізд» відбулося в другій половині 1920-х – першій половині 1930-х рр. Руханково-пожежна діяльність сокільських товариств полягала в систематичному занятті гімнастичними вправами та виконанні функцій добровільних протипожежних дружин. Майстерність виконання вправ члени товариства відточували й демонстрували під час місцевих, «районових», окружних свят та «фестинів», на спортивних змаганнях. Протипожежна робота була менш культивованою. Причина – гострий брак протипожежного інвентарю. Окрім руханкової і протипожежної діяльності, сокільські гнізда організовували національно-просвітницькі та культурно-мистецькі заходи.

Простежено розвиток січового і лугового гімнастичних рухів. Після воєнних лихоліть (1914–1919 рр.) січовий рух на Товмаччині так і не зумів відродитись. Натомість популярність серед жителів повіту дістало новостворене товариство «Луг», яке за своїм спрямуванням було пожежно-руханковою організацією. На початку 1930-х рр. через зміни в законодавстві щодо громадських організацій осередки «Лугу» зосередилися на веденні активної руханкової і культурно-мистецької роботи. У 1934 р. в Товмацькому повіті діяло 20 осередків товариства «Луг». На Товмаччині, попри сильні позиції УСРП та УНДО, «Луг» був єдиною організацією, що зуміла залишитися поза будь-якими партійними впливами.

Розглянуто культурно-освітню та гімнастично-спортивну діяльність осередків Союзу української поступової молоді «Каменярі» імені Михайла Драгоманова. Для поширення партійного впливу передусім на сільську й робітничу молодь та для поповнення своїх рядів керівництво УСРП створило власну молодіжну партійну структуру – Союз Української Поступової Молоді «Каменярі» імені Михайла Драгоманова, який з 1932 р. розпочав активну діяльність. Основною метою організації було сприяння національному, культурно-освітньому, моральному й фізичному вихованню української молоді. На Товмаччині протягом 1932–1933 рр. закладено близько 30 місцевих осередків товариства «Каменярі». Освітня праця велася через функціонування на місцях гуртків самоосвіти. Руханково-спортивна діяльність полягала в популяризації фізичного здоров'я серед населення, проведенні місцевих,

«районових», повітових спортивно-руханкових свят. Культурно-просвітницька робота проводилася шляхом організації та проведення різних концертів, свят, фестинів, присвячених духовним провідникам товариства – Іванові Франку, Михайлові Драгоманову, Тарасові Шевченку. Світогляд каменярів, побудований на ідеях соціалізму, не був сприйнятий певною частиною українського населення, зокрема греко-католицьким духівництвом. До початку Другої світової війни товариство «Каменярі» входило до трійки наймасовіших молодіжних організацій Товмаччини.

З'ясовано напрями роботи осередків жіночої організації «Союз українок». На Товмаччині в 1920–1930-х рр. були засновані та діяли філії «Союзу українок» у м. Товмач, м. Тисмениця, м. Отинія. Філії очолювали дружини місцевих адвокатів і представниці міщанської інтелігенції, кружки – переважно дружини сільських священників або ж національно свідомі селянки. Найбільш активну й успішну діяльність проводила тисменицька філія. Її керівництво заснувало жіночі організації практично в кожному населеному пункті, у той час як товмачська та отинійська лише в окремих. Освітньо-виховна діяльність «Союзу українок» Товмаччини здійснювалася шляхом організації і ведення освітніх курсів для своїх членкинь, заснування й утримування дитячих садків, проведення різноматичних лекцій, доповідей, виступів. Культурно-просвітницький напрям роботи полягав у проведенні тематичних свят, концертів, урочистих академій. Наприкінці 1920-х рр. «Союз українок» брав активну участь у парламентській кампанії до польського сейму та в місцевих виборах.

Досліджено патріотично-виховну працю товариства «Пласт». У міжвоєнний період на Товмаччині діяло всього кілька осередків товариства «Пласт», а саме: два курені, 54-й жіночий ім. О. Степанівни і 56-й чоловічий ім. гетьмана П. Дорошенка в м. Тисмениця, один, 92-й чоловічий, у с. Олеша та підготовчий гурток у с. Підпечери. Два останні засновано в 1930 р. в рамках акції «Селопласт». Характерною особливістю пластової організації, що вирізняла її з-поміж інших молодіжних товариств, було залучення до себе дошкільної і шкільної молоді. Ще однією відмінністю «Пласту» стала добре

налагоджена система самоосвіти й фахової підготовки та чітка організаційна структура. Діяльність пластових організацій мала виховний, просвітницький та культурний характер, який відображався через ведення системної освітньої й самоосвітньої роботи в середині організації, проведення різного роду свят, вистав, відзначення пам'ятних дат з історії України. Пластова робота покликана виховати національно свідому, фізично здорову українську патріотичну молодь для майбутньої боротьби за досягнення державної незалежності. Попри те що «Пласт» позиціонував себе позапартійною організацією, багато його членів симпатизували або ж були учасниками нелегальних організацій УВО та ОУН. У вересні 1930 р. «Пласт» заборонено й ліквідовано.

Розкрито структуру і практичну роботу осередків Католицької асоціації української молоді «Орли» (КАУМ). Вищим керівним органом КАУМ була Архієпархіальна рада, а покровителем організації обрано св. архистратига Михаїла. Низовим осередком став кружок на чолі з провідником. Кружки поділялись на чоловічі та жіночі. Світогляд товариства КАУМ визначався як християнсько-націоналістичний. У його основі стояли релігійно-етичні цінності й поняття та націоналістичні ідеї, любов Бога й України. У квітні 1937 р. КАУМ перейменовано на товариство «Орли – Католицька асоціація української молоді». На початку 1939 р. товариство налічувало 4979 дійсних членів, об'єднаних у 189 осередках. На жаль, на Товмаччині так і не було створено жодного кружка молодіжно-християнської організації. Причини: наявність на теренах повіту широкої мережі осередків інших українських руханково-спортивних і молодіжних товариств, високий рівень впливу на населення радикалів, що перебували в стані певної конфронтації з місцевим духовництвом, несистемна робота (або ж цілковита відсутність роботи) священників щодо консолідації української молоді навколо церкви.

Наукова новизна отриманих результатів зумовлена сукупністю поставлених завдань та засобами їх розв'язання. У роботі *вперше*: зроблено спробу цілісно дослідити діяльність українських культурно-просвітницьких та молодіжних інституцій у межах Товмацького повіту як адміністративно-територіальної одиниці Станиславівського воєводства; здійснено

джерелознавче дослідження маловідомих архівних документів ш матеріалів тогочасної української періодики з вивчення українських товариств краю; подано велику кількість оригінального фактологічного матеріалу про практичну роботу осередків культурно-просвітницьких та молодіжних організацій Товмаччини. *Удосконалено* знання про діяльність українських культурно-просвітницьких та молодіжних товариств краю в 1920–1930-х рр.; відомості про окремих відомих і малознаних діячів цих інституцій. *Подальший розвиток отримали* вивчення окремих аспектів діяльності українських організацій Товмаччини; спростування твердження радянської історіографії про те, що українські культурно-просвітницькі та молодіжні товариства були суто націоналістичними й фашистськими, які обслуговували інтереси української і польської буржуазії та від них відверталися широкі маси населення; проведення синтетичних наукових досліджень діяльності українських товариств Покуття.

Матеріали дисертації можуть бути застосовані в науково-дослідницькій (для підготовки ґрунтовних праць з історії України та історичного краєзнавства), навчальній (для підготовки підручників і науково-методичних посібників з історії українського культурно-просвітницького та молодіжного рухів), громадській (для відновлення або ж покращення діяльності чинних аналогічних товариств), виховній (для формування національно і державницько свідомої, морально здорової і фізично розвинутої української молоді), державній (для розробки державної програми підтримки українських освітніх, культурних та молодіжних організацій з метою залучення до їхніх лав великої кількості юнацтва й досягнення консолідації українського суспільства) роботі.

Ключові слова: товариство, «Просвіта», «Товариство імені Михайла Качковського», «Рідна школа», «Союз українок», «Сокіл», «Луг», «Каменярі», «Пласт», «Орли – Католицька асоціація української молоді».

SUMMARY

Fedoryshyn I. Ya. Ukrainian cultural, educational and youth societies of Tovmachchyna in the 1920s and 1930s. – Manuscript.

The dissertation for the scientific degree of a Doctor of Philosophy (PhD) in the branch of knowledge 03 The humanities on a specialty 032 “History and archeology”. Vasyl Stefanyk Precarpathian National University of the Ministry of Education and Science of Ukraine, Ivano-Frankivsk, 2021.

The dissertation is devoted to a topical issue, as since the restoration of Ukraine’s independence interest in the study of microhistory, in particular the cultural, educational and youth movements of the 1920s and 1930s, has increased. During this period, not only the old but also a new network of cultural, educational and youth organizations was created: “Prosvita”, “Mykhailo Kachkovsky Society”, “Ridna shkola” (“Native School”), “Union of Ukrainian Women”, “Sokil” (Falcon), “Sich”, “Plast” (Ukrainian scout organization), “Luh”, “Kameniarі”, “Orly (Eagles) – Catholic Association of Ukrainian Youth” (CAUY). It was these societies that managed to unite the nationally conscious part of Ukrainian society, which in two decades crystallized into a real force that influenced the development of Ukrainian education, culture, physical education and even to some extent the formation of political thought in Eastern Galicia.

The activity of branches and “chytalnias” (reading houses) of the “Prosvita” society is analyzed. During the 1920s, branches of the Prosvita were restored in Tovmach (1921), Tysmenytsia (1924) and Otyniia (1928). The main tasks of the branches were to provide informational, methodological and practical assistance in the restoration of old and the establishment of new “chytalnias”, public houses, libraries, and supervision of their activities, organization of educational and cultural and artistic work in the settlements of the district. By 1925, the Tovmach branch had restored 93% and the Tysmenytsia branch – 88% of the prewar “chytalnias”. The most active branches of the “Prosvita” society were located in the Tovmach and Tysmenytsia branch regions, and the least active – in the Otyniia branch region. The main directions of the “chytalnias” work of the Prosvita of Tovmachchyna were: education (organization of educational courses and circles of self-education),

development of a library network and cultural and art activity (creation of amateur dramatic and choral collectives).

The public-educational work of the local centers of the “Mykhailo Kachkovsky Society” is shown. After the First World War and the Polish-Ukrainian Wars (1914–1919), the process of revival of this moscophile society was very slow. In Tovmachchyna, only four of the 13 pre-war local centers resumed their activities. Practical work of the M. Kachkovsky “chytalnias” consisted of holding various holidays, amusements, dance evenings, friendly games, organizing days of “Russian” culture, honoring Russian writers, staging amateur drama performances, organizing self-educational, theatrical, choral circles, educational courses and lectures. Members of the “M. Kachkovsky Society” did not cooperate in any way with other Ukrainian cultural, educational and youth organizations.

The cultural and educational work of the branches and “circles” of the “Native School” is shown. In Tovmachchyna, the local centers of the “Native School” began to be actively established in the mid 1920s and the first half of the 1930s. Under the Polish occupation policy the work of the local centers was aimed at preserving the Ukrainian language, history, culture, running and maintaining private gymnasiums, schools, kindergartens in the summer, collecting donations for their own and other educational needs, holding holidays and parties for young people and children, concerts in honor of prominent Ukrainian figures, etc. Before the Second World War, there were 39 local centers of the “Native School” in Tovmachchyna, with more than 1,500 members.

Although the cultural and educational societies “Prosvita”, “Native School”, declared their apolitical nature their local centers were often under the influence of Ukrainian political parties: Ukrainian Socialist Radical Party (USRP), Ukrainian National Democratic Alliance (UNDA), Organization of Ukrainian Nationalists (OUN), Communist Party of Western Ukraine (CPWU), Ukrainian Peasant and Workers’ Socialist Association “Selrob”. The exception was “Mykhailo Kachkovsky Society”, which due to its unpopularity practically did not interest any of the political parties.

The gymnastic-fire-fighting and national-educational work of the “Sokil” “nests” (centers) is characterized. In Tovmachchyna, the restoration of “Sokil” centers took place in the second half of the 1920s and the first half of the 1930s. Gymnastic-fire-fighting activities of the “Sokil” “nests” consisted of systematic gymnastics exercises and the performance of the functions of voluntary fire brigades. The members of the society honed and demonstrated their skills during local, “regional”, district holidays and festivals, and at sports competitions. Firefighting was less cultivated. The reason was an acute shortage of firefighting equipment. In addition to gymnastic and fire-fighting activities, “Sokil” centers organized national-educational and cultural-artistic events.

The development of Sich and Luh gymnastic movements is traced. After the hard times of war (1914–1919), the Sich movement in Tovmachchyna failed to revive. Instead, the newly established “Luh” society, which was a fire-fighting gymnastics organization, gained popularity among the county’s residents. In the early 1930s, due to changes in the legislation on public organizations, Luh’s local centers focused on conducting active gymnastic and cultural-artistic work. In 1934, there were 20 centers of the “Luh” society in Tovmach district. In Tovmachchyna, despite the strong positions of the USRP and UNDA, Luh was the only organization that managed to stay out of any party influence.

The cultural-educational and gymnastic-sports activity of the centers of the Mykhailo Drahomanov Union of Ukrainian Progressive Youth “Kameniarі” is considered. To spread the party influence primarily to rural and working youth and to replenish its ranks, the leadership of the USRP created its own youth party structure – Mykhailo Drahomanov Union of Ukrainian Progressive Youth “Kameniarі”, which in 1932 began its active work. The main purpose of the organization was to promote national, cultural, educational, moral and physical education of the Ukrainian youth. During 1932–1933, about 30 local centers of the “Kameniarі” society were established in Tovmachchyna. Educational work was conducted through the functioning of self-education groups. Gymnastics and sports activities were to promote physical health among the population, holding local, regional, district sports and gymnastic holidays. Cultural and educational work was carried out by organizing

and conducting various concerts, holidays, festivals dedicated to the spiritual leaders of the society – Ivan Franko, Mykhailo Drahomanov, Taras Shevchenko. The worldview of “Kameniari” society, built on the ideas of socialism, was not accepted by a certain part of the Ukrainian population, in particular the Greek Catholic clergy. Before the Second World War, the “Kameniari” society was one of the three most popular youth organizations in Tovmachchyna.

The directions of work of the local centers of the women’s organization “Union of Ukrainian Women” are clarified. In Tovmachchyna in the 1920s and 1930s, branches of the “Union of Ukrainian Women” were founded and operated in Tovmach, Tysmenytsia and Otyniia towns. The branches were headed by the wives of local lawyers and representatives of the bourgeois intelligentsia, the “circles” – mostly the wives of village priests or nationally conscious peasants. The Tysmenytsia branch carried out the most active and successful activity. Its leadership established women’s organizations in almost every settlement, while branches of Tovmach and Otyniia had only a few. The educational activity of the “Union of Ukrainian Women” of Tovmachchyna was carried out by organizing and conducting educational courses for its members, founding and maintaining kindergartens, conducting various lectures, reports, speeches. The cultural and educational direction of the work was to hold thematic holidays, concerts, and ceremonial academies. In the late 1920s, the “Union of Ukrainian Women” took an active part in the election campaign for the Polish parliament and in the local elections.

The patriotic and educational work of the “Plast” society is studied. In the interwar period in Tovmachchyna there were only a few local centers of the “Plast” society, namely: two “kurin” (units), Olena Stepanivna 54th women’s and Hetman Petro Doroshenko 56th male’s, in Tysmenytsia town, one, 92nd male’s, in Olesha village and a preparatory circle in the Pidpechery village. The last two units were founded in 1930 as part of the “Seloplast” campaign. A characteristic feature of the plast’s organization, which distinguished it from other youth societies, was the involvement of preschool and school youth. Another difference between “Plast” was the well-established system of self-education and professional training and a clear organizational structure. The activities of “Plast” organizations had an educational,

enlightenment and cultural character, which was manifested through the conduct of systematic educational and self-educational work within the organization, holding various holidays, performances, celebrations of memorable dates in the history of Ukraine. Plast's work was aimed at educating nationally conscious, physically healthy Ukrainian patriotic youth for the future struggle for state independence. Although "Plast" positioned itself as a non-partisan organization, many of its members sympathized with or were participants of the illegal organizations: Ukrainian Military Organization (UMO) and Organization of Ukrainian Nationalists (OUN). In September 1930, "Plast" was banned and liquidated.

The structure and practical work of the centers of the Catholic Association of Ukrainian Youth "Orly" (KAUY) are disclosed. The supreme governing leadership of KAUY was the Archdiocesan Council, and the patron of the organization was elected St. Archangel Michael. The grassroots center was a "circle" led by a leader. "Circles" were divided into men's and women's. The worldview of the KAUY was defined as christian-nationalist. It was based on religious-ethical values and concepts and nationalist ideas, the Love of God and Ukraine. In April 1937, the KAUY was renamed the "Orly" – Catholic Association of Ukrainian Youth. At the beginning of 1939, the society had 4979 full members, united in 189 centers. Unfortunately, in Tovmachchyna "circles" of youth-christian organization were not created. The reasons for this are the presence in the county of a wide network of centers of other Ukrainian sports and youth societies, the high level of influence on the population of members of Radical Party who were in a state of confrontation with the local clergy, unsystematic work (or complete lack of work) of priests to consolidate Ukrainian youth around the church.

The scientific novelty of the obtained results is due to the set of tasks and means of solving them. *For the first time*: an attempt was made to comprehensively investigate the activities of Ukrainian cultural, educational and youth institutions within Tovmach county as an administrative-territorial unit of Stanislaviv Voivodeship; a source study of little-known archival documents and materials of contemporary Ukrainian periodicals on the study of Ukrainian societies in the region was carried out; a large amount of original factual material about the practical work

of the centers of cultural, educational and youth organizations of Tovmachchyna is presented. *Improved* knowledge about the activities of Ukrainian cultural, educational and youth societies of the region in the 1920s and 1930s; information about some well-known and little-known figures of these institutions. The study of certain aspects of the activities of Ukrainian organizations in Tovmachchyna *was further developed*; refuting the claim of Soviet historiography that Ukrainian cultural, educational and youth societies were purely nationalist and fascist, serving the interests of the Ukrainian and Polish bourgeoisie and turning away from them of the broad masses of the population; conducting synthetic scientific research on the activities of Ukrainian societies of Pokuttya.

The dissertation materials can be used in research work (for the preparation of groundworks on the history of Ukraine and historical local lore), in training work (for the preparation of textbooks and scientific and methodological manuals on the history of Ukrainian cultural and educational and youth movements), in public work (to restore or improve the activities of existing similar societies), in educational work (for the formation of nationally and state-conscious, morally healthy and physically developed Ukrainian youth), in the public sphere (to develop a state program to support Ukrainian educational, cultural and youth organizations to attract young people to their ranks and achieve the consolidation of Ukrainian society).

Keywords: society, “Prosvita”, “Mykhailo Kachkovsky Society”, “Ridna shkola”, “Union of Ukrainian Women”, “Sokil”, “Plast”, “Luh”, “Kameniari”, “Orly” – Catholic Association of Ukrainian Youth.

СПИСОК ПРАЦЬ ЗДОБУВАЧА ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Наукові праці, у яких опубліковано основні наукові результати дисертації

Fedoryshyn I., Korolko A. Activities of affiliates of the society «Ridna Shkola» («Native School») in Pokuttya (1900–1939): content and directions of work. *East European Historical Bulletin*. 2020. Issue 16. P. 141–154. (особистий внесок здобувача 60 %).

Fedoryshyn I., Korolko A. The activity of the society «Ridna Shkola» («Native School») in Tysmenytsia town (1906–1939). *Схід*. 2019. № 6 (164). С. 5–10. (особистий внесок здобувача 70 %).

Федоришин І. Діяльність осередків «Союзу українок» на Товмаччині (за матеріалами часописів «Жіноча доля», «Жіноча воля»). *Проблеми гуманітарних наук. Збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія Історія*. 2020. Вип. 3/45. С. 116–134.

Федоришин І. Діяльність філій і кружків «Союзу українок» на Товмаччині (1925–1939). *Науковий і культурно-просвітній краєзнавчий часопис «Галичина»*. 2020. Ч. 33. С. 113–125.

Федоришин І. «Діяльність осередків товариства «Луг» на Товмаччині (1926–1939 рр.)». *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Історичні науки*. 2019. Том 30 (69). № 3. С. 68–75.

Федоришин І. Діяльність товариства «Пласт» у м. Тисмениця (1923–1930 рр.). *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Історичні науки*. 2019. Том 30 (69). № 4. С. 98–105.

Федоришин І. Діяльність осередків товариства «Каменярі» на Товмаччині (1932–1939 рр.). *Гілея. Науковий вісник*. 2019. Вип. 148 (№ 9). Ч. 1. Історичні науки. С. 90–94.

Федоришин І. Діяльність осередків «Товариства імені Михайла Качковського» на Товмаччині (1920–1930-ті рр.). *Гілея. Науковий вісник*. 2020. Вип. 152 (№ 1). Ч. 1. Історичні науки. С. 71–74.